ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Μέρλιν 5 ΑΘΗΝΑ, 10671
Πληροφορίες: ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΚΟΥΤΑΝΤΟΥ
Τηλ.: 2107546665
Email: chkoutadou@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΘΗΝΑ, 29/10/2026
Α.Π.: **174814**

Προς:
1.ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΤΕΕ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
Υπεύθυνου Πράξης Νικόλαος Παναγιωτόπουλος
2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου

ΘΕΜΑ: Ένταξη της Πράξης «Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα στις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ – Μεταφερόμενες πράξεις των Προγραμμάτων "Εξοικονομώ" 2025» με Κωδικό ΟΠΣ 6067974 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των Κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133)
2. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α΄ 98) και διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α΄ 133), καθώς και τον ν. 4622/2019, όπως ισχύει
3. Τον ν. 4914/2022 (Α΄ 61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
4. Το ΠΔ 77/2023 (ΦΕΚ Α' 130/27.06.2023) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
5. Το ΠΔ 79/2023 (ΦΕΚ Α' 131/27.06.2023) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
6. Το ΠΔ 82/2023 (ΦΕΚ Α' 139/01.08.2023) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις.
7. Το Π.Δ. 50/2024 (Α' 138) «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών».
8. Το ΠΔ 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού, Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης.» (Α' 44).
9. Την με αριθμό Υ21/22-12-2025 Απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ 7190/Β΄/31-12-2025) για την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση.
10. Το v. 5140/2024 Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις (Α' 154).
11. Το άρθρο 63 «Ρυθμίσεις για την εύρυθμη λειτουργία των αναπτυξιακών προγραμμάτων - Τροποποίηση περ. α) παρ. 1 και

προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 34, τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 35 ν. 4914/2022» του Ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (ΦΕΚ 154/Α/30.09.2024).
12. Το ν. 4872/2021 (Α΄ 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις», όπως ισχύει.
13. Την υπ' αρ. 4434/18.01.2022 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διορισμός Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης» (Υ.Ο.Δ.Δ. 20), όπως η θητεία του ανανεώθηκε με την υπό στοιχεία 9296 ΕΞ 2025/20.01.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 16).
14. Την υπό στοιχεία C(2021)5617/29.7.2021 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» (CCI 2021EL16FFPA001).
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) με αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 «για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο +, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων», όπως ισχύει.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, όπως τροποποιήθηκε ιδίως με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2025/1914.
17. Την υπ' αριθ. C(2026) 915 final/16.02.2026 εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης C(2022) 3943 final/16.06.2022, C(2025) 5684 final/11.08.2025 και C(2026) 915 final/16.02.2026, για την έγκριση του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 (CCI 2021EL16JTPR001).
18. Την υπ' αρ. 653/17.01.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης» (Β΄ 462), όπως τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία οικ. 162235 ΕΞ 2024/04.11.2024 (Β΄ 6143), οικ. 211765 ΕΞ 2025/04.12.2025 (Β΄ 6506) και 77160 ΕΞ 2026/15.05.2026 (Β΄ 2868) αποφάσεις και ισχύει.
19. Την υπ' αριθ. 52552/20.05.2022 υπουργική απόφαση με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
20. Την υπ' αριθ. 165419 ΕΞ 2026/13.10.2026 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΑΔΑ: 68ΒΩΗ-ΔΞΞ) περί έγκρισης του τεύχους εξειδίκευσης 59.1 της Δράσης 2.1.2.1 του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027.
21. Το εγκεκριμένο τεύχος εξειδίκευσης 59.1 (Οκτώβριος 2026) της Δράσης 2.1.2.1 «Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα στις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ – Μεταφερόμενες πράξεις των Προγραμμάτων «Εξοικονομώ» 2021, 2023 και 2025» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027, έκδοση 3.1.
22. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
23. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, κατά περίπτωση και με την επιφύλαξη των κανόνων που ίσχυαν κατά τον χρόνο χορήγησης της αντίστοιχης ενίσχυσης των κύκλων «Εξοικονομώ».
24. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας» (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1–8), όπως τροποποιήθηκε και ίσχυσε κατά τον χρόνο χορήγησης των σχετικών ενισχύσεων.
25. Την υπό στοιχεία 217542 ΕΞ 2025/12.12.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΚΕΗΣ) – Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας» (Β΄ 6936), με την οποία καταργήθηκε η υπό στοιχεία 59886/ΕΥΚΕ913/11.06.2020 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 2417).
26. Το με αρ.πρ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
27. Το με αρ. πρωτ. 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27.11.2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων με θέμα «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
28. Το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016) έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωση του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
29. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων – ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274/26.09.2014 (Β' 2857).
30. Την υπ' αρ. 114947/29.11.2022 Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027» (Β' 6132).
31. Την υπ' αρ. 110565/17.11.2022 Υπουργική Απόφαση «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» (Β' 5958), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
32. Την υπό στοιχεία 115474 ΕΞ 2024/24 Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α' 61)» (Β' 6131)» (Β' 4921).
33. Την υπ' αρ. 5483/20.01.2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 390).
34. Το εγκεκριμένο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 (CCI 2021EL16JTPR001), έκδοση 3.1, όπως αποτυπώνεται στο εγκεκριμένο τεύχος εξειδίκευσης 59.1.
35. Τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια της Διαχείρισης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 όπως περιγράφονται και ισχύουν στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) και στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών του.
36. Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 και τα οικεία Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης των περιοχών παρέμβασης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο τεύχος εξειδίκευσης 59.1.
37. Τον ν. 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 10 αυτού.

38. Την υπ. αριθ. ΔΕΠΕΑ/Β/οικ.20334/148/12–03–2021 (Β' 974) Έγκριση της έκθεσης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης του δημόσιου και ιδιωτικού κτιριακού αποθέματος και μετατροπής του σε κτιριακό δυναμικό απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές και υψηλής ενεργειακής απόδοσης έως το έτος 2050, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2Α του ν. 4122/2013.
39. Το από 27.11/14.12.1926 ΠΔ. «περί κωδικοποιήσεως των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων» (Α' 430).
40. Τον Ν.1486/1984 «Τροποποίηση των διατάξεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος» (Α' 161).
41. Το ΠΔ 12/2020 «Οργανισμός Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας» (Α' 17) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το π.δ. 2/2023 (Α' 2).
42. Τον Ν.3912/2011 (Α΄ 17), περί σύστασης του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.) και τον ν. 4608/2019 (Α' 66), με τον οποίο τροποποιήθηκε ο ιδρυτικός νόμος της ΕΤΕΑΝ ΑΕ (ν. 3912/2011) και αυτή μετεξελίχθηκε στη νέα της επωνυμία, ως «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε.».
43. Το Ν.4821/2021 «Εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Κτηματολογίου, νέες ψηφιακές υπηρεσίες και ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (Α' 134) και ιδίως του άρθρου 102, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
44. Την υπό στοιχεία 28385/28.03.2023 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 2142) για την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως συμμετέχοντος φορέα στον σχεδιασμό και τον συντονισμό των Προγραμμάτων «Εξοικονομώ».
45. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/102735/2348/02.11.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση καθηκόντων για δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό κτιριακό τομέα» (Β΄ 5124), όπως τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΣΠΑΕΝ/43556/682/21.04.2023 (Β΄ 2714), ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/137833/802/12.12.2024 (Β΄ 6987) και ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/103430/600/24.09.2025 (Β΄ 5101) κοινές υπουργικές αποφάσεις και ισχύει.
46. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/139336/810/16.12.2024 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση καθηκόντων για το πρόγραμμα με τίτλο "Εξοικονομώ 2025" στο πλαίσιο δράσης εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό κτιριακό τομέα» (Β' 7200).
47. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/117772/959/20.10.2026 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση καθηκόντων για το πρόγραμμα με τίτλο "Εξοικονομώ 2025" στο πλαίσιο δράσης εξοικονόμησης ενέργειας στον οικιακό κτιριακό τομέα» (ΦΕΚ Β΄6323/20.10.2026).
48. Την υπό στοιχεία 668/29.04.2026 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός διαδικασιών για την κατάργηση, μετονομασία, άνοιγμα και λειτουργία των λογαριασμών ιδίων εσόδων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 5140/2024 (Α΄ 154)» (Β΄ 2553).
49. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/140667/826/18.12.2024 κοινή υπουργική απόφαση «Προκήρυξη του Προγράμματος με τίτλο "Εξοικονομώ 2025"» (Β΄ 6970), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ιδίως με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/97465/778/31.08.2026 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 5351) περί 3ης τροποποίησης.
50. Το με αρ. πρωτ. 185254 ΕΞ 2024/09.12.2024 έγγραφο της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), με θέμα «ΓΝ 137/2024 – Απόψεις επί του επικαιροποιημένου σχεδίου Οδηγού εφαρμογής του Προγράμματος "Εξοικονομώ 2025"».
51. Τη με αρ. πρωτ. 179187 ΕΞ 2024/29.11.2024 απόφαση ένταξης του έργου «Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα (Εξοικονομώ, κύκλος 2025)» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5225228) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΑΔΑ: ΨΓ21Η-2ΙΩ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και ιδίως τη με αρ. πρωτ. 170127 ΕΞ 2026/20.10.2026 απόφαση 5ης τροποποίησής της (ΑΔΑ: 9ΡΣΙΗ-ΧΨΛ).
52. Την απόφαση έγκρισης της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 με αρ. πρωτ. 171742 ΕΞ 2026/22-10-2026.
53. Το με αρ. πρωτ. 169764 ΕΞ 2026/20.10.2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ (ΕΥΚΕ-ΧΕ 1399), με θέμα «Διατύπωση γνώμης σχετικά με τα σχέδια Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων με τίτλο "Δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών – Προγράμματα ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2021 και ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2023" & "Δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών – Προγράμματα ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2025"», σε συνδυασμό με το από 20.10.2026 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΕΥΚΕ-ΧΕ, με το οποίο διευκρινίζεται ότι τα αναφερόμενα στο ανωτέρω έγγραφο ισχύουν και για την παρούσα Πρόσκληση του ΠΔΑΜ και ότι το εν λόγω μήνυμα επέχει θέση απάντησης στο με αρ. πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 170099 ΕΙ 2026/20.10.2026 αίτημα της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ.
54. Την με αρ.πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 171781 ΕΞ 2026/23-10-2026 Πρόσκληση με τίτλο «Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα στις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ – Μεταφερόμενες πράξεις των Προγραμμάτων "Εξοικονομώ" 2021, 2023 και 2025» Κωδ. Πρόσκλησης: 2.1.2.1, α/α ΟΠΣ: 26241(ΑΔΑ:ΨΚ4ΥΗ-Ο20).
55. Το με id: 153522 Τεχνικό Δελτίο Πράξης και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα των Δικαιούχων ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΤΕΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. για την χρηματοδότηση της Πράξης με τίτλο: "Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα στις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ – Μεταφερόμενες πράξεις των Προγραμμάτων "Εξοικονομώ" 2025", με κωδικό MIS (ΟΠΣ) 6067974 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027».
56. Το αποτέλεσμα Αξιολόγησης όπως καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης της αξιολόγησης της πρότασης και ειδικότερα στη Λίστα Ελέγχου Πληρότητας και Επιλεξιμότητας (ΛΕΠ) με id Δελτίου: 134668 και στο Φύλλο Αξιολόγησης της Πράξης (ΦΑΠ) με id Δελτίου: 134672, όπως αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.
57. Την με αρ.πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 174533 27-10-2026 θετική εισήγηση του Προϊστάμενου της Δ.Α ΠΔΑΜ.
58. Την με αρ.πρωτ. ΥΠΕΘΟΟ 174538 27-10-2026 θετική εισήγηση του Διοικητή της ΕΥΔΑΜ.

Αποφασίζει

την Ένταξη της Πράξης «Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα στις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ – Μεταφερόμενες πράξεις των Προγραμμάτων "Εξοικονομώ" 2025» με Κωδικό ΟΠΣ 6067974 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» ως εξής:

ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ / ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ			
Πρόγραμμα	**Προτεραιότητα**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη**

621 - Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση	2 - Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα	Δεν εφαρμόζεται	78.583.736,93
621 - Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση	5Α - Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	Δεν εφαρμόζεται	823.468,59

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από το Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση.

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	**6067974**
2. Κωδικός COFOG2	**04.3 - Καύσιμα και ενέργεια**
3.Δικαιούχος:	**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΤΕΕ**
4.Κωδικός Δικαιούχου:	**5040008**

5.Φυσικό αντικείμενο της πράξης:
Η Πράξη αφορά στη χρηματοδότηση, μέσω του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021–2027 και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), μεταφερόμενων πράξεων ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών του Προγραμμάτος «Εξοικονομώ 2025», στις επιλέξιμες περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης.
Η Εξειδίκευση της δράσης περιγράφεται αναλυτικά στον αντίστοιχο Οδηγό του Προγράμματος όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά.
Η Δράση εντάσσεται στις Προτεραιότητες 2 «Ενεργειακή Μετάβαση – Κλιματική Ουδετερότητα» και 5Α «Δράσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», στον Ειδικό Στόχο JSO8.1, και αποσκοπεί στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών, στη μείωση των ενεργειακών αναγκών, της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και στη μείωση του ενεργειακού κόστους των νοικοκυριών.

6. Παραδοτέα πράξης:

3.236 αναβαθμισμένες ενεργειακά κατοικίες.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ				
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	**ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ**	**ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ**	**ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)**	**ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ**
RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	Δεν εφαρμόζεται	3.236,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
7. Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η **01/01/2022**.
8. Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η **31/12/2029.**
9. Δεν υπάρχει προθεσμία ανάληψης υποχρέωσης Κρίσιμων Υποέργων.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	79.892.605,52
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	79.892.605,52
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ	79.407.205,52

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΑ ΣΥΝΔΙΚΑΙΟΥΧΟ		
ΚΩΔ. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
5040008	ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΤΕΕ	79.730.805,52
10421	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	161.800,00
	ΣΥΝΟΛΟ	79.892.605,52

10. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης ανέρχεται σε **79.407.205,52** €

Ο Οδηγός εφαρμογής του Προγράμματος "Εξοικονομώ 2025" όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του σχετικά με την πηγή χρηματοδότησης και τους κανόνες επιλεξιμότητας του ΕΣΠΑ ΠΔΑΜ 2021-2027.

11. Η πληρωμή της πράξης γίνεται με άμεση πληρωμή Το είδος πληρωμής καθίσταται δεσμευτικό για όλες τις σχετιζόμενες πληρωμές της πράξης.

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

12. ***Η δημόσια δαπάνη της πράξης*** που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ***ανέρχεται σε*** **79.892.605,52** €

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
E8757	2026ΣΕ87570000	Νέο Εργο ΠΔΕ	ΝΑΙ	31.434.671,44
ΤΑ075	2024ΤΑ07500015	(-)	ΟΧΙ	48.457.934,08

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

13. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη, η οποία προτείνεται για εγγραφή στο ΠΔΕ ανέρχεται σε **79.407.205,52** €. Η διαφορά οφείλεται σε Μη επιλέξιμα ποσά της κατηγορίας στ' του άρθρου 33.2 του Ν. 4314/2014 (Μη επιλέξιμα ποσά πριν την ένταξη)

Επιπρόσθετα στα ανωτέρω στοιχεία:

- ΤΑ075 / 2024ΤΑ07500015 : Με την με α.π.ΥΠΕΘΟΟ 170127 ΕΞ 2026/20.10.2026 "5η τροποποίηση της Απόφασης ένταξης του έργου με κωδ.ΟΠΣ ΤΑ 5225228" μειώθηκε το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ώστε να περιλαμβάνονται οι ωφελούμενοι που συμβάλουν στην επίτευξη του οροσήμου RRF_369 και να προσραμοστεί σχετικά η συνολική δημόσια δαπάνη και προσδιορίζεται η μεταφορά πόρων ύψους 305.782.309€ σε πράξεις του ΕΣΠΑ 21-27 (στο πλαίσιο των προγραμμάτων ΠΕΚΑ και ΔΑΜ.)
- E8757 / 2026ΣΕ87570000 : Η συνολική Δημόσια Δαπάνη που προτείνεται για εγγραφή στο ΠΔΕ είναι 79.407.205,52€. Η διαφορά οφείλεται σε μη επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν Διαχειριστικά Κόστη του ΤΕΕ και της ΕΑΤ Α.Ε.Τα Διαχειριστικά Έξοδα του ΤΕΕ και τις ΕΑΤ αποτελούν μη επιλέξιμες Δαπάνες για συγχρηματοδότηση, με βάση τους κανονισμούς που κατά περίπτωση ισχύουν για τα ευρωπαϊκά ταμεία, αλλά είναι αναγκαίες για τη λειτουργική ολοκλήρωση της πράξης.(άρθρο 33, παράγραφος 2 του ν. 4314/2014)

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Κρατικές Ενισχύσεις

Οι δαπάνες διαχείρισης των δικαιούχων ΤΕΕ και ΕΑΤ έχουν καθοριστεί στην σχετική ΚΥΑ για την άσκηση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί και δεν αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη για συγχρηματοδότηση.

Οι εν λόγω φορείς θα πρέπει να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς και χωριστή λογιστική παρακολούθηση, προς αποφυγή σταυροειδούς επιδότησης των οικονομικών τους δραστηριοτήτων.

Αναφορικά με τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (ΕΧΟ), στο πλαίσιο του ΤΑΑ, έλαβε χώρα ανοικτή

πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του ΥΠΕΝ (10/9/2025) για το Πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2025», με την οποία καλούνται οι ΕΧΟ που έχουν προσχωρήσει στην από 26.01.2023 συμφωνία μεταξύ ΤΕΕ, ΕΑΤ και ΕΧΟ για συνεργασία στο πλαίσιο υλοποίησης των προγραμμάτων «Εξοικονομώ 2021», «Εξοικονομώ 2023» και «Εξοικονομώ Ανακαινίζω για Νέους» να συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ 2025», με την υπογραφή ειδικής πρόσθετης πράξης στη ανωτέρω Συμφωνία Προσχώρησης.

Αναφορικά με τους ωφελούμενους, οι παρεμβάσεις σε κατοικίες προς ιδιοκατοίκηση δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, καθώς δεν αφορούν οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα. παρεμβάσεις που αφορούν σε κατοικίες οι οποίες εκμισθώνονται ή παραχωρούνται δωρεάν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σημείο 3 ανωτέρω, ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και πρέπει να εξεταστούν σύμφωνα με το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος, μέσω και της χρήσης του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (ΠΣΣΕΗΣ). Στην περίπτωση αυτή κατά τον χρόνο παραχώρησης στην εκάστοτε «επιχείρηση» (π.χ. εκμισθωτή) του εννόμου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης, σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας, θα απαιτείται από τον εκάστοτε ωφελούμενο (πλήρη κύριο, επικαρπωτή, κλπ.) υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis που έχει λάβει τα 3 προηγούμενα έτη (σε επίπεδο «ενιαίας επιχείρησης»), καθώς και συμμόρφωσης με τις λοιπές διατάξεις του ανωτέρω Κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η ενίσχυση δύναται να χορηγηθεί μόνο εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν υφίσταται υπέρβαση των ορίων που θέτει ο εν λόγω Κανονισμός.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Πίνακας Αποδεκτών:

Συνημμένα:

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης
- Εγκεκριμένο ΤΔΠ

Κοινοποίηση:

1. Φορέας Χρηματοδότησης (Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων)

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Διοικητή ΕΥΔΑΜ
3. Γραφείο Προϊστάμενου Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ
4. Μονάδες Α1 Α2 Β1 Β2 Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ
5. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, Νίκης 5-7, Αθήνα (κοινοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ)
6. Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ (κοινοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ)

–

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Ενεργειακή ανακαίνιση στον οικιακό κτιριακό τομέα στις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ – Μεταφερόμενες πράξεις των Προγραμμάτων "Εξοικονομώ" 2025» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

(i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση, την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες, λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

(i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης, καθώς και να τηρεί την προθεσμία ενεργοποίησης του/των υποέργων τα οποία θεωρούνται κρίσιμα για την υλοποίηση της πράξης και για τα οποία η διαχειριστική αρχή έχει ορίσει προθεσμία για την ενεργοποίησή τους.

Τυχόν αποκλίσεις από τους όρους της απόφασης ένταξης ή του χρονικού προγραμματισμού της εκτέλεσης του/των υποέργου/ων, όπως προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης δύναται να επιφέρει την επιβολή λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης, εφόσον οι εν λόγω αποκλίσεις κριθούν αδικαιολόγητες ή δεν υλοποιηθούν τα διορθωτικά μέτρα εντός της ταχθείσας περιόδου συμμόρφωσης.

(ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό.

(iii) [Να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρηση της πράξης επένδυσης σε υποδομές ή παραγωγική επένδυση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.]

(iv) [Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης / τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων.]

(v) [Να υποβάλλει αίτημα εξέτασης στη ΔΑ/ΕΦ για τροποποίηση του Τεχνικού Παραρτήματος Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα και να λαμβάνει την έγκρισή του]

(vi) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

(vii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης, τα δεδομένα χρηματοοικονομικής διαχείρισης, παρακολούθησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και δεικτών, επαληθεύσεων και ελέγχων, αξιολόγησης πράξεων και γενικότερα τα δεδομένα που διασφαλίζουν τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.

(viii) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.

(ix) Ο δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Τα δεδομένα δεικτών, κατά περίπτωση απολογίζουν ανά φύλο (άνδρες-γυναίκες).

(x) Ο Δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Τα δεδομένα δεικτών, κατά περίπτωση απολογίζουν ανά φύλο (άνδρες-γυναίκες).

Για πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata), ο Δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και

μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ, τα δεδομένα όλων των κοινών δεικτών συμμετεχόντων του Παραρτήματος Ι του Καν. (ΕΕ) 2021/1057 και του Παραρτήματος ΙΙΙ του Καν (ΕΕ) 2021/1056 πρέπει να αναλύονται ανά φύλο.»

Στους ειδικούς όρους: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ+ και ΤΔΜ περιγράφονται αναλυτικότερα οι απαιτήσεις για τη συλλογή των δεδομένων δεικτών. Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη τήρησης των ειδικών υποχρεώσεων και στις περιπτώσεις που η συλλογή των δεδομένων συμμετεχόντων διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης].

(xi) Άλλες πληροφορίες

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Όταν ο δικαιούχος υπέχει θέση «Εκτελούντος την Επεξεργασία» οφείλει:

(i) Να είναι σε γνώση του και να συμμορφώνεται με την ισχύουσα ενωσιακή και κοινοτική νομοθεσία και ειδικότερα: τον Καν. 679/2016 «Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων», τον ν. 4624/2019 (Α' 137 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 και άλλες διατάξεις και τις σχετικές οδηγίες και αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

(ii) Να αναλάβει πλήρως τις υποχρεώσεις που απορρέουν, όσον αφορά στην προστασία και ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυχόν θα υποβάλλει σε επεξεργασία ή/και περιέλθουν καθ' οιανδήποτε τρόπο σε γνώση του κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του και να συμμορφώνεται πλήρως προς τις οδηγίες και υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας»

(iii) Να διασφαλίζει ότι πρόσβαση στα ανωτέρω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα έχουν μόνο τα εντεταλμένα στελέχη του, που θα εξουσιοδοτηθούν να επεξεργαστούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και θα αναλάβουν δέσμευση τήρησης εμπιστευτικότητας. Δεν προσλαμβάνει άλλον εκτελούντα την επεξεργασία χωρίς προηγούμενη ειδική ή γενική γραπτή άδεια του υπευθύνου επεξεργασίας

(iv) Να θέτει στη διάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας κάθε απαραίτητη πληροφορία προς απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που του αναλογούν και επιτρέπει και διευκολύνει τους ελέγχους που διενεργούνται.

(v) Να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για να διασφαλίσει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία θα επεξεργαστεί περιορίζονται στα ελάχιστα αναγκαία που απαιτούνται σε σχέση με τους σκοπούς που καθορίζονται.

(vi) Να διατηρεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για περίοδο που περιορίζεται από την περίοδο που απαιτείται από το σκοπό της επεξεργασίας.

(vii) Να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων για τον σκοπό και τη νομική βάση της επεξεργασίας, τους αποδέκτες των δεδομένων και τις τυχόν διαβιβάσεις τους καθώς και το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων τους.

(viii) Να εφαρμόζει πολιτικές, διαδικασίες, καθώς και οργανωτικά και τεχνικά μέσα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών ώστε να αποτέπεται τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

(i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.

(ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις πραγματικές δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος ή στον Ενδιάμεσο Φορέα, μέσω των

Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.

(iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Λογιστική Αρχή, μετά την ολοκλήρωση της πράξης στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

5. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

(i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος, Λογιστική, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης του δικαιούχου και τυχόν αναδόχων του, και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

6. ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

i. Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η οικεία Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ) στην ιστοσελίδα που παρέχονται πληροφορίες για το Πρόγραμμα ή /και στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο αναφέρονται:

- η επωνυμία του δικαιούχου [και στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων η επωνυμία του αναδόχου], [και εάν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο το ονοματεπώνυμό του],
- [ο αριθμός ταυτοποίησης του μητρώου αλιευτικού στόλου της Ένωσης για πράξεις του ΕΤΘΑΥ που σχετίζονται με αλιευτικό σκάφος]
- ο τίτλος, ο σκοπός και τα αναμενόμενα ή πραγματικά επιτεύγματα της πράξης,
- η ημερομηνία έναρξης της πράξης και η αναμενόμενη ή πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσή της,
- το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης,
- η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα,
- [η τοποθεσία του δικαιούχου εάν πρόκειται για κινητές μονάδες ή πράξεις που καλύπτουν πολλές τοποθεσίες] ή [την περιφέρεια επιπέδου Nuts 2 στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο],
- τον τύπο της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021.

[Το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου φυσικού προσώπου και ο αριθμός ταυτοποίησης του μητρώου αλιευτικού σκάφους διαγράφονται δύο έτη μετά την ημερομηνία της αρχικής δημοσίευσής τους.]

ii. Να λαμβάνει όλα τα μέτρα προβολής και επικοινωνίας που προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:

α) Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης του σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση

β) Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες

γ) [Να αναρτά ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση πράξεων που περιλαμβάνουν φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί, σε πράξεις

- που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ,

- πράξεις που στηρίζονται από το ΕΚΤ+ το ΤΔΜ, το ΕΤΘΑΥ, το ΤΕΑ ή το ΜΔΣΘ, των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ.

Οι ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες, σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο Παράρτημα IX του Καν. 1060/2021 και παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης.]

δ) [Να τοποθετεί αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.]

ε) [Να διασφαλίσει ότι, όταν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο, στο μέτρο του δυνατού, ότι οι κατάλληλες πληροφορίες με την επισήμανση της στήριξης από τα Ταμεία, είναι διαθέσιμες σε τοποθεσία που είναι ορατή στο κοινό ή μέσω ηλεκτρονικής εικόνας. Όταν ο δικαιούχος του ΕΚΤ+ είναι φυσικό πρόσωπο ή για πράξεις που στηρίζονται στο πλαίσιο του ειδικού στόχου του άρθρου 4, παρ. 1 στοιχείο ιγ) του Καν. ΕΚΤ+, δεν ισχύει η εν λόγω απαίτηση.]

στ) [Να διοργανώνει εκδήλωση ή δραστηριότητα επικοινωνίας, με τη συμμετοχή της Επιτροπής και της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής, σε εύθετο χρόνο, για πράξεις στρατηγικής σημασίας και πράξεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10 εκ. ευρώ.]

ζ) [Να διασφαλίζει ειδικές απαιτήσεις για τη δημόσια προβολή πληροφοριών σχετικά με τη στήριξη από τα Ταμεία, για πράξεις που στηρίζονται από το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ, που μπορεί να προσδιορίζονται στην Απόφαση Ένταξης, όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους ασφάλειας και δημόσιας τάξης σύμφωνα με το άρθρο 69, παρ. 5 του Καν. 1060/2021.]

η) [Να εξασφαλίζει διαμέσου των συμβατικών ρητρών ότι οι τελικοί αποδέκτες πράξεων χρηματοδοτικών μέσων, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ανάρτησης ανθεκτικών πλακών ή πινακίδων.]

θ) Ο δικαιούχος όταν απευθύνει με τη σειρά του πρόσκληση για δράσεις που πρέπει να ενημερωθεί το ευρύ κοινό υποχρεούται να υποβάλει παράλληλα τα σχετικά στοιχεία και στο ΟΠΣ για να είναι εφικτή η έγκαιρη ενημέρωση του site του ΕΣΠΑ από το ΟΠΣ.

7. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

(i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα πέντε (5) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται η τελευταία πληρωμή προς το δικαιούχο ή για την περίοδο που προσδιορίζεται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων (για πράξεις ήσσονος σημασίας) . Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

(ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) το έντυπο Ε.Ι.1_7 «Κατάλογος εγγράφων για την τήρηση φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.

(iii) [Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ)]

(iv) [Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

ό παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος

ό αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα

- ό ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρόνιων δεσμεύσεων των ωφελούμενων ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/140667/826/18.12.2024 κοινή υπουργική απόφαση «Προκήρυξη του Προγράμματος με τίτλο "Εξοικονομώ 2025"» (Β΄ 6970), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ιδίως με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/97465/778/31.08.2026 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 5351) περί 3ης τροποποίησης, όπως τροποποιημένη θα ισχύει για την παρούσα πράξη που συγχρηματοδοτείται μέσω του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021–2027 και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), παρακολουθείται από το ΤΕΕ μέσω αυτοματοποιημένων διασταυρωτικών ελέγχων στα σχετικά Πληροφοριακά Συστήματα, τα οποία προσδιορίζονται στην οικεία Προκήρυξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την ΔΑ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα).

8. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ